

Pelgulinna Selts on kõige järjepidevamalt ja tulemuslikumalt tegutsenud asumiselts Põhja-Tallinnas. Kohati on Selts isegi kangkaelse visadusega sekkunud asumi, kuid ka terve linnaosa ellu ja korda saatnud mõndagi üldkasulikku.

Eesmärk. Pelgulinna Seltsi põhitegevus on kultuuri- ja sotsiaalelu arendamine ja mitmekesistamine asulas.

Algus. Pelgulinna Selts sündis märtsis 1992. a, asutamiskoosolek toimus 19.02 ja registreerimine 26.03.1992. a. Asutamisele eelnes rahvakoosolek, kus oli valitud algatusgrupp, kes valmistas ette põhikirja. Seltsi esimeheks valiti Hugo Avila, kes kuni oma surmani 2003. a oli Seltsi hing ja mootor. Seltsi volikogu esimeses koosseisus oli 15 liiget mitmelt erialalt, mis näitas ürituse laia kandepinda ja avarat tulevikunägemust. Selts meenutab tänulikult kauaaegset Mööblimaja direktorit Uno Kallast, kelle heatahtliku ja mitmekülgse toetuseta oleks Seltsi algusaastad olnud tublisti vaevalisemad. Seltsi aktiivsest tegevusest kasvas välja Pelgulinna Arendusnõukogu, mida juhtis Rein Leetmaa ja mis taotles Pelgulinnale iseseisva linnaosa staatust, kuigi edutult.

Mitu aastat üüris Selts ruume Heina 11a, seal toimus elav klubitöö ning tegutsesid

ajuti ka piirkonna Majaomanike Selts ja Üürnike Ühendus. Seal asus ka mõnda aega TL Misjoni supiköök.

Selts hakkas 1993. a välja andma ajalehte "Pelgulinn" valgustamaks asumi elu-olu, see oli praeguse "Põhja-Tallinna" eelkäija.

Koostöö valitsusorganitega. Seltsi tööd on tunnustanud ja toetanud P-Tallinna Valitsus ja linnaosavanemad Vilja Savisaar, Olev Kallas, Peeter Lepp, Sirje Potisepp. Sügavat tänu pälvib linnaosavalitsuse kauaaegne kultuuritööjuht äsjalahkunud Malle Gerretz ja Tallinna Kultuuriväärtuste ameti juhataja Ene Vohu igakülgse abi ja sõbraliku suhtumise eest. Nüüdki on Seltsil linnaosavalitsusega tõised ja tulusad suhted. Seltsi juhatuse mõned liikmed olid aastaid tegevad Tallinna ja P-Tallinna linnaosa Valitsuse komisjonides.

Seltsi sotsiaaltöö. Algusaastail oli tegevuse põhisuund viia sotsiaalabi nendeni, kes seda kõige enam vajasisid. Selgitati välja lasterikkad pered, abivajajad vanurid ja puudega inimesed ning jagati neile Rootsist ja Soomest sotsiaalabina saabuvaid toiduaineid, rõivaid. Praegu toimib nn "seltsidaamide" ühendus, kes on igakülgsest seltsiks üksikvanuritele. Aastal 2006 võeti ette ühisreis Stockholmi, kus külastati Eesti Seenioride Kodu Gröndahlis ja tutvuti

linnaga. Laabub koostöö Eesti Vähihirduga, Onkoloogi Dispanseri juures tegutseva Tehisuurisega Inimeste Ühendusega, ellu on viidud projekt "aktiivne vanur tänapäeva ühiskonnas". Viimaseid üritusi on vedanud peamiselt Pille-Maris Arro.

Asumi turve. Omal ajal organiseeris Selts korrakaitsepunkti ja koostöös Kodukaitsega viis läbi patrullteenistusest asumis. Aastaid taotles Selts politseipunkti avamist Pelgulinnas, lõpuks see asutatigi eelmisel aastal Seltsi praeguses asukohas Õle tn 1.

Kultuuritöö. Selles on oluline koht Pelgulinna Rahvamajal. Koostööle mõjub soodsalt seik, et Seltsi jõupingutuste tõhusal toel jäeti Pelgulinna Rahvamajale hoone Telliskivi tn 56, mis praegu on Pelgulinna kultuurikeskus. Selle pelgulinlastele rõõmustava otsuse kinnitas Riigikohus 1996. aastal. Selts korraldab seal eakatele igakuiseid teeõhtuid ja Rahvamaja kaasabil sisustab neid kultuuriprogrammiga. Ühisüritus on olnud ka Pelgulinna Päevade korraldamine.

Suurel määral on Seltsi teene Peeteli koguduse elluäratamine ja temale ajaloolise kultushoone tagastamine Preesi tänaval. Seltsi toetab ka hoone ennistamist esialgsel kujul, nagu seda oli kavandanud arhitekt E.Sacharias 1935.a.

Seltsil on oma nn "jututuba", kus arutatakse päevaprobleeme ja kohtutakse välja-paistvate isikutega.

Olme ja keskkond. Pelgulinna külgnepuhkeala Stroomi parkmets ja Pelgurand, millest on saanud tallinlaste lemmiksuvi-tuspaik. Seltsi ettepanek on moodustada puhkealal **maastiku kaitseala** tõkestamaks kinnisvaramaakerite laiutamist. Selle nimel kogus Selts üle pooleteisetuhande toetusallkirja. Selts ei ole jäänud ükskõikseks ka liikluskorralduse suhtes P-Tallinnas. Seltsi energiline vahelesegamine allkirjade kogumise näol vältis omal ajal Telliskivi tänava muutmise laiaks liiklusmagistraaliks. Samal viisil on Selts nüüd avaldanud protesti magistraaltee rajamisele läbi Stroomi parkmetsa jaka omapoolset välja-pakkunud lahendusvõimalusi. Pelgulinna ja selle lähisümbruse arengu jälgimine jääb Seltsi vaatevälja edaspidigi, kuna huvid selles piirkonnas on vastuolulised.

Seltsi tegevuse tulemusena rajati 1993.a Telliskivi tänavasse turg asendamaks mööblimaja ehitamisega kaduma läinud populaarset Pelgulinna turgu. Konkurentsi-õitluses turg häabus peagi, tulemuslikum oli võitlus vohava putkakaubanduse vastu. Selts tegutses ka siis väga aktiivselt kui Stroomi metsa naabrusesse taheti ra-

jada jalgpallistaadion, hotell jms. Need jäid ehitamata, kuna Seltsi vastuseisu ei suutnud murda isegi tugev surve ülaltpoolt.

Selts on jälginud ehitustegevust asumis, sest arhitektuuriliselt sobimatute ehitiste püstitamise oht ei ole välistatud. Pelgulinna on omanäoline puitelamute kogum ja sellisena pälvinud isegi UNESCO põgusat tähelepanu kui unikaalne nähtus tänapäeva linnaehituses.

Tulevikunägemus. Seltsi liikmeskond on aja jooksul tunduvalt kahanenud ja vananenud. Seltsis oli kunagi ebamäärase hinnangu kohaselt liikmeid paarsada, praegu on liikmepileteid väljastatud umbes viiskümmend. Kehtestatud liikmemaks on praegu 50 kr, pensionäridel 25 kr aastas. Seltsi volikokku ja juhatusse kuuluvad asutajaliikmetest Saima Kallau (tel 6732545) ja Pille-Maris Arro (tel 6738647), kes on ka praegugi Seltsi kontaktisikud. Praegu juhatab Seltsi Mikk-Jaan Mikk, veel on juhatuses ja volikogus tegevad Arvo Kull, Oskar Mäeküla, Salme Poopuu, Annika Reinsoo, Maimu Leisalu. Hädapärast vajab Selts asjalikke ja tegusaid liikmeid just nooremate hulgast, sellest oleneb suuresti Seltsi edasise tegevuse haare ja edu.

Arvo Kull

1992 - 2007